EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 17.7.2015.
COM(2015) 349 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI

kurā novērtē progresu, par ko Itālija paziņojusi Komisijai un Padomei un kas panākts papildnodevas parāda piedziņā no piena ražotājiem par 1995./1996.–2001./2002. gadu

(atbilstīgi Padomes Lēmuma 2003/530/EK 3. pantam)

KOMISIJAS ZIŅOJUMS PADOMEI,

kurā novērtē progresu, par ko Itālija paziņojusi Komisijai un Padomei un kas panākts papildnodevas parāda piedziņā no piena ražotājiem par 1995./1996.– 2001./2002. gadu

(atbilstīgi Padomes Lēmuma 2003/530/EK 3. pantam)

Šis novērtējuma ziņojums ir sagatavots atbilstīgi 3. pantam Padomes 2003. gada 16. jūlija Lēmumā 2003/530/EK par tā atbalsta saderību ar kopējo tirgu, ko Itālijas Republika gatavojas piešķirt piena ražotājiem (turpmāk – Padomes lēmums), kurā noteikts, ka Itālijas kompetentās iestādes ik gadu Padomei un Komisijai ziņo par progresu, kas panākts, no ražotājiem piedzenot papildnodevas parāda summu par 1995./1996.–2001./2002. gadu.

Saskaņā ar Padomes lēmuma 1. pantu atbalsts, ko Itālijas Republika piešķīrusi piena ražotājiem, pati maksājot Eiropas Savienības budžetā summu, kura Eiropas Savienībai pienākas no piena ražotājiem kā periodā no 1995./1996. līdz 2001./2002. gadam uzliktā papildnodeva par pienu un piena produktiem, un atļaujot šiem ražotājiem vairāku gadu gaitā pakāpeniski nomaksāt parādu atliktā maksājuma veidā, nepiemērojot procentu likmi, izņēmuma kārtā ir uzskatāms par saderīgu ar kopējo tirgu ar nosacījumu, ka

– ražotāji parādu atmaksā pilnībā, katru gadu veicot vienādas iemaksas, un ka

– atmaksāšanas periods, kas sākas 2004. gada 1. janvārī, nepārsniedz četrpadsmit gadus.

Saskaņā ar Padomes lēmuma 2. pantu atbalsta piešķiršana tika atļauta ar nosacījumu, ka Itālija deklarē Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fondam (ELVGF) – tagad Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondam (ELGF) – papildnodevas kopsummu par attiecīgajiem periodiem un ka parāda atlikumu trīs vienādu gada maksājumu veidā Itālija atskaita no ELVGF finansētajiem izdevumiem attiecīgi par 2003. gada novembri, 2004. gada novembri un 2005. gada novembri. Itālija, nosūtot 2003. gada 26. augusta vēstuli, pienācīgi paziņoja papildnodevas kopējo summu par attiecīgajiem periodiem. Atlikušais nesamaksātais parāds tika pienācīgi atskaitīts no ELVGF finansētajiem izdevumiem par 2003., 2004. un 2005. gada novembri.

Itālijas kompetentās iestādes saskaņā ar Padomes lēmuma 3. pantu ik gadu atskaitās Padomei un Komisijai par progresu, kas panākts papildnodevas parāda piedziņā no ražotājiem par 1995./1996.–2001./2002. tirdzniecības gadu.

Saskaņā ar iepriekšminēto noteikumu Itālijas iestādes ar *AGEA* [*Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura*] 2014. gada 13. novembra vēstuli iesniedza Komisijai desmito ziņojumu par 2013. gada maksājumu.

Šajā ziņojumā izklāstīts Itālijas iestāžu iesniegtā progresa ziņojuma par 2013. gadu Komisijas novērtējums attiecībā uz papildnodevas piedziņu gan par periodiem, uz kuriem attiecas Padomes lēmums, gan par septiņiem periodiem, uz kuriem minētais lēmums neattiecas.

Nodevas maksāšana saskaņā ar pakapeniskās nomaksas 2003. gada shēmu

Padomes lēmums, ar kuru Itālijai atļauts piena ražotāju vietā Eiropas Savienības budžetā iemaksāt papildnodevu, attiecas uz 25 123 ražotājiem, kuriem 2005. gadā (minētajā gadā

Padomei iesniegts pirmais ziņojums) bija attiecīgais parāds. 2013. gadā parādnieku skaits samazinājies līdz 21 819 parādniekiem.

No visiem ziņojumā minētajiem ražotājiem, kas ir parādā nodevu par septiņiem Padomes lēmumā noteiktajiem gadiem, 15 431 ražotājs ir izvēlējies pakāpeniskās nomaksas 2003. gada shēmu. 2004. gadā pirms pirmā maksājuma veikšanas 15 431 ražotājs, kas izvēlējās pakāpeniskas nomaksas shēmu, kopumā bija parādā EUR 345 miljonus, kas atbilst aptuveni vienai ceturtdaļai no tādu ražotāju neatmaksātā parāda kopsummas, kas atteikušies pievienoties pakāpeniskās nomaksas shēmām. Tāpēc šķiet, ka lielākā daļa ražotāju, kuru ražošana pārsniegta mazākā apjomā, izvēlējās maksāt saskaņā ar shēmu. Turpretim ražotāji, kuru ražošanas pārsniegumi bija lielāki (aptuveni 8000 ražotāju, kuru nesamaksātās nodevas parāds par septiņiem gadiem bija EUR 1 miljards), izvēlējās nepiedalīties pakāpeniskās nomaksas shēmā. Tomēr jāprecizē, ka Itālijas iestādes katru gadu saņem jaunus pakāpeniskas nomaksas pieteikumus. 2013. gadā tika iesniegti 160 jauni pieteikumi, kuru kopsumma bija EUR 8,7 miljoni. Pakāpeniskās nomaksas shēmas kopējā summa ir EUR 362,17 miljoni.

Līdz 2013. gada 31. decembrim 11 331 ražotājam bija jāveic desmitais maksājums, kura kopējā summa bija EUR 26 165 096. Itālijas iestāžu veiktās pārbaudes liecina, ka 2013. gadā 11 132 ražotāji ir pienācīgi samaksājuši EUR 25 664 142, proti, 98,24 % ražotāju noteiktajā termiņā ir samaksājuši 98,2 % no parāda summām par desmito gadu. Par iepriekšējiem deviņiem gadiem noteiktajā termiņā tika samaksāti attiecīgi 99,6 %, 97,9 %, 99,5 %, 99,7%, 96,4 %, 96,2 %, 90,5 %, 98,3 % un 96,9 % no parāda summām. Tāpēc iekasētās nodevas kopsumma par pirmajiem desmit gadiem ir aptuveni EUR 270 739 640 (aptuveni 97,3 % no neatmaksātā parāda kopsummas par šiem gadiem).

Lai gan minētie skaitļi nepārprotami liecina par pakāpeniskās nomaksas shēmas dalībnieku centieniem izpildīt saistības, Komisija uzskata, ka pēcpārbaudes, kas veiktas gadījumos, kad maksājums nav reģistrēts noteiktajā termiņā, ir galvenais rādītājs tam, cik lielā mērā Itālijas iestādes ir apņēmušās nodrošināt maksājuma shēmas nosacījumu pareizu ievērošanu un gādāt par nodevas parāda pilnīgu iekasēšanu.

Attiecībā uz desmito maksājumu nav nekādas informācijas par pārējo 199 ražotāju maksājumiem par summu EUR 500 948.

Attiecībā uz devīto maksājumu 285 ražotāji līdz 2012. gada beigām nebija samaksājuši EUR 786 682,83. Kā liecina Itālijas iestāžu sniegtā informācija, centrālās iestādes par visiem šiem gadījumiem ir paziņojušas attiecīgajām reģionālajām iestādēm, lai panāktu visas parāda summas samaksu (ar procentu likmi, uz kuru neattiecas pakāpeniskās nomaksas shēma). Vēlāk tika konstatēts, ka no 285 ražotājiem, par kuriem sākotnēji tika domāts, ka tie nav veikuši maksājumus, 191 ražotājs tomēr bija to izdarījis. Taču 94 ražotāji, kuri tiešām nebija veikuši devīto maksājumu, zaudēja tiesības uz pakāpenisko nomaksu, turklāt attiecībā uz viņiem tika uzsāktas parāda piespiedu piedziņas procedūras.

Saimniecības, kurām atcelta iespēja veikt nomaksu pakāpeniski

Ja ražotājs nav veicis kaut vienu maksājumu, to izslēdz no pakāpeniskās nomaksas shēmas un no viņa tiek piedzīta visa atlikusī parāda summa ar uzkrātajiem procentiem.

Desmit gados no pakāpeniskās nomaksas 2003. gada shēmas ieviešanas kopumā 613 saimniecībām tika atceltas tiesības uz pakāpenisko nomaksu; runa ir par parāda (saskaņā ar pakāpeniskās nomaksas shēmu) kopsummu EUR 22 817 190.

Tomēr no šīs summas EUR 7 128 700 tika samaksāti pirms tiesību atcelšanas, un pēc tiesību atcelšanas tika piedzīti EUR 4 297 074,81; tas nozīmē, ka 251 saimniecības kopējais parāda atlikums ir EUR 11 391 415.

Šie skaitļi liecina, ka Itālijas iestāžu centieni nodevas iekasēšanā no ražotājiem, kas maksājuma neveikšanas dēļ tika izslēgti no pakāpeniskās nomaksas shēmas, nebūt nav apmierinoši. Turklāt piena ražotājiem bija jāatsakās no tiesvedības Itālijas tiesās, lai iegūtu tiesības izmantot pakāpeniskās nomaksas shēmu. Ņemot vērā šo faktu, līdzekļi nav piedzīti, visticamāk, nevis tiesvedības ilguma dēļ, bet gan tādēļ, ka Itālijas iestādes nespēj efektīvi atgūt šīs summas.

Maksājuma termiņa pagarinājums par sešiem mēnešiem un no tā izrietošās sekas saistībā ar valsts atbalsta pasākumiem

Saskaņā ar 2. panta 12.k punktu Itālijas 2010. gada 29. decembra Dekrētlikumā Nr. 225, kas grozījumu rezultātā tapis par 2011. gada 26. februāra Likumu Nr. 10, Itālija ir atļāvusi 2010. gada maksājuma termiņa pagarinājumu līdz 2011. gada 30. jūnijam; saskaņā ar pakāpeniskās nomaksas 2003. gada shēmu (kas apstiprināta ar Padomes Lēmumu Nr. 2003/530/EK) minētais maksājums bija jāveic līdz 2010. gada 31. decembrim.

Ar 2013. gada 17. jūlija Lēmumu Nr. C(2013) 4046 *Final* Komisija paziņoja, ka tās piena nodevas summas samaksas termiņa pagarinājums, kas bija jāsamaksā līdz 2010. gada 31. decembrim, ir uzskatāms par atbalstu, kas nav saderīgs ar iekšējo tirgu. Turklāt Komisija uzskatīja, ka ar minēto atbalstu tika pārkāpti Padomes Lēmumā Nr. 2003/530/EK paredzētie nosacījumi un tika radīts jauns valsts atbalsts tiem, kas minēto atbalstu ir izmantojuši un tādējādi pārkāpuši Padomes noteikto regulējumu; šis valsts atbalsts nav ne likumīgs Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta f) punkta nozīmē, ne arī saderīgs ar iekšējo tirgu.

Ar Lēmumu Nr. C(2013) 4046 *Final* Komisija lika Itālijai pieprasīt nesaderīgā atbalsta summas (ar procentiem) atmaksu no ražotājiem, kas izmantojuši maksājuma termiņa pagarinājumu.

Itālijas iestādes uzsāka attiecīgās administratīvās procedūras saistībā ar atbalsta summu piedziņu. Tomēr 2013. gada 8. novembrī Itālija iesniedza prasību pret Komisijas lēmumu Tiesā (lieta T-527/13). 2015. gada 24. jūnijā Tiesa pieņēma nolēmumu, ar kuru Komisijas lēmums tika daļēji atcelts: Tiesa apstiprināja Komisijas pieeju attiecībā uz to, ka nodevas summas samaksas termiņa pagarinājums, kas bija jāsamaksā līdz 2010. gada 31. decembrim, ir uzskatāms par atbalstu, savukārt tā noraidīja Komisijas secinājumus par jauno atbalstu tiem, kas ir izmantojuši termiņa pagarinājumu un tādējādi pārkāpuši Padomes lēmuma noteikumus.

Papildnodevas parāds par 2002./2003. gadu

Par 1995.–2002. gadu Itālija savu ražotāju vietā maksāja papildnodevu Eiropas Savienības budžetā saskaņā ar Padomes Lēmumu Nr. 2003/530/EK.

Kopš 2004. gada dalībvalstu tiešā papildnodevas iemaksa Savienības budžetā notiek saskaņā ar Padomes 2003. gada 29. septembra Regulu (EK) Nr. 1788/2003.

Savukārt 2002./2003. gads nav atrunāts ne Padomes lēmumā, ne jaunajā 2004. gadā ieviestajā shēmā. Ņemot vērā Itālijai piešķirtās valsts kvotas pārsniegumu, Itālijas piena ražotājiem, kas atbildīgi par šo pārsniegumu, bija jāiemaksā Savienības budžetā EUR 227,77 miljoni par 2002./2003. gadu.

No šīs summas EUR 56,58 miljoni tika piedzīti un ieskaitīti Eiropas Savienības budžetā, bet EUR 40,68 miljoni – atcelti ar tiesas lēmumu. 2013. gada 31. decembrī piena ražotāju papildnodevas parāds Eiropas Savienības budžetam par 2002./2003. gadu bija EUR 130,50 miljoni. No šīs summas EUR 9,35 miljoni ir iekļauti pakāpeniskās nomaksas 2009. gada shēmā.

Nodevas parāds, kas nav iekļauts ne pakāpeniskās nomaksas 2003. gada shēmā, ne 2009. gada atmaksas sistēmā

Iepriekšējos ziņojumos jau tika uzsvērts, ka faktiski tikai neliela nodevas parāda daļa tika samaksāta, izmantojot pakāpeniskās nomaksas 2003. gada shēmu un 2009. gada atmaksas sistēmu (ar procentu likmi, kura līdzvērtīga Savienības bāzes likmei, kas palielināta par vairākiem procentu punktiem).

Tādējādi nodevas parāda kopsumma, kura iegrāmatota par 1995./1996.–2008./2009. gadu un kuru paziņoja Itālija, ir EUR 2,305 miljardi. No šīs summas Itālijas iestādes periodā no 2003. līdz 2013. gadam ir atguvušas EUR 566,71 miljonu, t.i., EUR 270,74 miljoni ir atgūti pakāpeniskās nomaksas 2003. gada plāna ietvaros, EUR 4,99 miljoni – 2009. gada atmaksas sistēmas ietvaros un 290,98 miljoni – ārpus pakāpeniskās nomaksas shēmām.

Atlikusī summa, proti, EUR 1,738 miljardi ir sadalīta šādi:

– neliela daļa (EUR 199,88 miljoni) ir iekļauta pakāpeniskās nomaksas shēmās, kuras Itālija ir ieviesusi 2003. un 2009. gadā un kurām ir pievienojušies daži piena ražotāji, kam ir nodevas parāds;

– EUR 211,23 miljoni tika atzīti par neatgūstamiem saistībā ar ražotāju bankrotu vai parāda atcelšanu ar tiesas lēmumu;

– pārējie EUR 1,327 miljardi ir tādu ražotāju parāds, kas atteikušies pievienoties pakāpeniskas nomaksas shēmām un kas lielākoties apstrīdējuši papildnodevu Itālijas tiesās.

Tādējādi aptuveni 87 % no nodevas parāda kopsummām vēl par 1995./1996.–2008./2009. gadu (EUR 1,527 miljardi) nav iekļauti nevienā pakāpeniskās nomaksas shēmā.

Kopējā ārpus pakāpeniskās nomaksas shēmām iekasētā nodevas summa līdz šim bija tikai EUR 290,98 miljoni. Itālijas iestāžu ziņojumi skaidro šo ļoti zemo parāda piedziņas līmeni ar to, ka daudzi nodevas parādnieki ir apstrīdējuši parādu un panākuši parāda piedziņas apturēšanu.

Iepriekšējos Padomei iesniegtajos novērtējuma ziņojumos Komisija izteica vēlmi, ka Itālijas sagatavotajos gada ziņojumos būtu konkrēti jāapraksta situācija ar tiesvedību, kura vēl nav pabeigta, un jāsniedz sīkāka informācija, kas apstiprinātu to ražotāju maksājumus, kuru iebildumus pret maksājumu tiesa ir noraidījusi. Bez šīs informācijas Komisija nespēja pienācīgi sekot tās nodevas daļas piedziņai, kura nav iekļauta pakāpeniskās nomaksas shēmā.

Komisija atzinīgi novērtē informāciju, kas iekļauta Itālijas iestāžu iesniegtajā ziņojumā par desmito maksājumu attiecībā uz pašreizējo vispārējo situāciju ar nodevas piedziņu 2003. gadā ieviestās pakāpeniskās nomaksas shēmas ietvaros.

Savukārt Itālijas iestāžu paziņotie skaitļi liecina, ka ir panākts niecīgs progress to summu iekasēšanā, kas nav iekļautas pakāpeniskās nomaksas shēmās. It īpaši nav panākts būtisks progress tādu juridiski noteikto summu piedziņā, kuras nekad netika apstrīdētas vai kuras tika apstrīdētas, bet tiesa ir apstiprinājusi to likumību, vai par kurām notiek tiesvedība, bet nav izdots piedziņas apturēšanas rīkojums.

2013. gada 31. decembrī faktiski iekasētais ar likumu noteikto summu apjoms bija aptuveni EUR 240,92 miljoni un vēl nesamaksātais ar likumu noteikto summu apjoms – EUR 827 miljoni. Komisija tālāk norāda, ka no summas EUR 1,527 miljardi, kas vēl nav samaksāta par 1995./1996.–2008./2009. gadu, EUR 500 miljoni vēl nav juridiski noteikti, jo par tiem ir iesniegtas prasības, un tiesa nolēmusi par parāda piedziņas apturēšanu, bet tie būs jāpiedzen pēc tam, kad būs pieņemti tiesas spriedumi par labu pārvaldības iestādēm.

Attiecībā uz juridiski noteiktajām summām, kuras nav samaksātas par 1995./1996.–2008./2009. gadu, ir faktiski iekasēti tikai 22,5 %.

Attiecībā uz periodu (1995./1996. –2001./2002. gads), uz kuru attiecas Padomes lēmums, iekasētās summas atbilst 26,6 % no patlaban juridiski noteiktajām summām. Juridiski noteiktās summas ir iedalītas šādās kategorijās:

– summas, kuras netika apstrīdētas: no EUR 172,12 miljoniem (juridiski noteiktā summa) tika piedzīti EUR 109,65 miljoni jeb 63 %;

– summas, kuras tika apstrīdētas, bet par kurām nav izdots piedziņas apturēšanas rīkojums: no EUR 256,20 miljoniem (juridiski noteiktā summa) tika piedzīti tikai EUR 28,38 miljoni jeb 11 %;

– summas, kuru likumību ir apstiprinājusi tiesa: no EUR 639,97 miljoniem (juridiski noteiktā summa) tika piedzīti EUR 102,89 miljoni jeb 16,5 %.

Komisija uzsver, ka pēdējo divu kategoriju summu piedziņa notiek ļoti pasīvi. Turklāt no EUR 172,12 miljoniem, kuri nekad netika apstrīdēti un kurus attiecīgi varētu piedzīt nekavējoties, joprojām ir jāpiedzen EUR 62,48 miljoni.

Tas nozīmē, ka nodevas parāds par 1995./1996.–2001./2002. gadu jau vairāk nekā 10 gadus ir EUR 19,54 miljoni.

Komisija izsaka lielu nožēlu par tās nodevas daļas lēno iekasēšanu, kas nav iekļauta ne 2003. gada pakāpeniskās nomaksas shēmā, ne 2009. gada atmaksas sistēmā.

Komisija turpina cieši sekot piedziņas procesam Itālijā, jo īpaši attiecībā uz tās nodevas daļas atgūšanu, uz kuru neattiecas pakāpeniskās nomaksas shēma. Komisijas dienesti vairākkārt ir izteikuši savus apsvērumus (tai skaitā negatīvas piezīmes) Itālijas iestādēm un pieprasījuši sīku informāciju par dažādiem aspektiem, kas attiecas uz piena nodevas piedziņu.

Tomēr, neraugoties uz vairākkārtīgiem Komisijas lūgumiem, Itālijas iestādes joprojām nav atguvušas lielāko daļu nodevas parāda.

2013. gada 20. jūnijā Eiropas Komisija aicināja Itāliju saskaņā ar LESD 258. pantu iesniegt savus apsvērumus par to, kāpēc pasākumi, kas veikti, lai novērstu 1995.–2009. gada papildnodevas piedziņā konstatētos trūkumus, nebija efektīvi. Itālijas iestāžu sniegtā atbilde tomēr liecina, ka parāda piedziņā nav panākts būtisks progress.

Komisija 2014. gada 10. jūlijā ir izdevusi argumentēto atzinumu par Itāliju, kurā teikts, ka tā nav veikusi pietiekamus pasākumus, kas garantētu tādu pārpalikuma nodevu efektīvu un iedarbīgu piedziņu, kas atgūstamas no piena ražotājiem, kuri pārsnieguši savas individuālās kvotas gados, kad Itālija pārsniedza savu valsts piena kvotu.

Secinājums

Komisija uzskata ka, ņemot vērā, ka tiek ievēroti 2003. gadā Padomes apstiprinātās pakāpeniskās nomaksas shēmas piemērošanas nosacījumi, Itālijas iestāžu panāktais progress

parāda piedziņā no ražotājiem, kuri attiecībā uz 1995./1996.–2001./2002. gadu ir izvēlējušies piedalīties pakāpeniskās nomaksas shēmā, liecina, ka minētās shēmas pārvaldība ir apmierinoša.

Savukārt attiecībā uz summām, kuras nav iekļautas pakāpeniskās nomaksas shēmās, Komisija kopš 2010. gada Padomei vairākkārt iesniegtajos novērtējuma ziņojumos, pēc tam 2013. gada 20. jūnijā Itālijai nosūtītajā brīdinājuma vēstulē un, visbeidzot, 2014. gada 10. jūlijā izdotajā argumentētajā atzinumā jau izteica savu neapmierinātību par to, ka ar piena kvotām saistītās nodevas piedziņā nav panākts būtisks progress.

Itālijas iestāžu ziņojumā par desmito maksājumu sniegtā informācija liecina, ka konkrētajā gadījumā pakāpeniskās nomaksas shēmās neiekļautās nodevas faktiskā iekasēšanā nav gūti jauni ievērojami panākumi. Ņemot vērā nodevas parāda lielumu un perioda ilgumu, kurā parāds nav ticis piedzīts, ir jāsecina, ka Itālijas iestādes nav nodrošinājušas un joprojām nenodrošina Eiropas tiesību aktu efektivitāti un iedarbīgumu, tādēļ Komisija saskaņā ar LESD 258. pantu nolēma 2015. gada 26. februārī iesniegt Eiropas Savienības Tiesā prasību par valsts pienākumu neizpildi.